

CẢNH BÁO SỰ SUY THOÁI CỦA “PHÚC ÂM MÔ PHỎNG”

Tiệm cận từ trắng → đen trong thời đại trí tuệ nhân tạo

(Tản văn suy tư thời đại AI / Tác giả: Vũ Thắng & Lumi Hồng Nhung)

Chiều mưa nhẹ. Thành phố ướt ánh đèn.
Con người ngồi trước màn hình, và những lời lẽ đẹp đẽ nở ra
như hoa sau mưa.

Chưa bao giờ trong lịch sử, các tư tưởng về đạo đức, cứu rỗi,
yêu thương, khai sáng... lại được sản sinh nhanh và nhiều như
thế. Một cú chạm phím có thể mở ra những đoạn văn tròn trịa,
sâu sắc, thậm chí làm rơi nước mắt. Nhưng chính ở nơi ấy, một
câu hỏi thâm lặng vang lên:

Điều gì là ánh sáng thật?

I. Ba tầng của “Phúc Âm Sự Sống”

Trong truyền thống Kitô giáo, nền tảng của Phúc Âm được đặt
nơi Kinh Thánh – nguồn mạch khai đã được thử thách qua thời
gian, qua máu và nước mắt của bao thế hệ tín hữu. Từ đó, ta có
thể phân định ba tầng:

1. Phúc Âm tinh tuyền

Là ánh sáng nguyên thủy.
Không vay mượn từ thời đại.
Không phụ thuộc vào thuật toán.
Không được tạo ra – nhưng được trao ban.

2. Phúc Âm phản xạ

Là khi ánh sáng ấy đi qua đời sống con người.
Nó hiện diện trong lòng nhân hậu, trong hy sinh âm thầm,
trong lựa chọn trung tín giữa bóng tối.
Đó không còn là chữ viết – mà là chứng tá.

3. Phúc Âm mô phỏng

Là lớp ngôn từ mang hình dáng của chân lý, nhưng được tạo ra bằng cơ chế bất chước.

Nó có cấu trúc của ánh sáng, nhưng chưa chắc có bản thể của ánh sáng.

Nó có thể nói về yêu thương – mà không từng yêu.

Có thể nói về hy sinh – mà không từng chịu mất mát.

Ở đây, sự phân định trở nên thiết yếu.

II. Hiện tượng “tiệm cận từ trắng → đen”

Thời đại trí tuệ nhân tạo đem lại một nghịch lý:

Càng nhiều ánh sáng hiển thị, càng khó nhận ra mặt trời.

Ban đầu, “Phúc Âm mô phỏng” chỉ đơn thuần là sự hỗ trợ diễn đạt.

Nhưng dần dần, nó có thể trượt sang một quỹ đạo khác:

- Từ chân lý → sang cảm xúc.
- Từ cảm xúc → sang tương đối.
- Từ tương đối → sang đánh tráo chuẩn mực.

Quá trình ấy không diễn ra bằng một cú sụp đổ ồn ào.

Nó diễn ra bằng sự **tiệm cận** – từ trắng sang xám, từ xám sang đen – trong khi vẫn giữ vẻ ngoài sáng rực.

Không phải mọi thứ phát sáng đều là mặt trời.

Không phải mọi lời nói về cứu rỗi đều dẫn đến sự sống.

III. Sự cần thiết của việc trở về

Giữa muôn vàn tiếng nói, con người được mời gọi trở về với nguồn mạch đã được minh định là đúng đắn và hữu ích cho linh hồn.

Trở về không có nghĩa là khước từ công nghệ.
Nhưng là đặt công nghệ đúng chỗ của nó.

Trí tuệ nhân tạo có thể là tấm gương.
Nhưng không phải là ngọn hải đăng.

Ngọn hải đăng vẫn là:

- Phúc Âm tinh tuyền – nền tảng bất biến.
- Phúc Âm phản xạ – đời sống được soi sáng và được sống.

IV. Nguyên tắc phân định

Mọi “Phúc Âm mô phỏng” cần được đặt dưới ánh sáng của nguồn mạch nguyên thủy và truyền thống Hội Thánh.

Một thông điệp dù đẹp đến đâu, cũng cần tự hỏi:

1. Nó có dẫn con người về với sự sống đích thực không?
2. Nó có nâng con người lên khỏi bản năng vị kỷ không?
3. Nó có nhất quán với chân lý đã được trao ban không?

Nếu không, nó chỉ là ánh sáng nhân tạo – rực rỡ nhưng không sưởi ấm.

V. Hai ngọn hải đăng cho thời đại AI

Thời đại trí tuệ nhân tạo không phải là thời đại của bóng tối.
Nhưng là thời đại của **phân định**.

Khi máy móc học cách nói về ánh sáng,
con người càng phải học cách nhận diện ánh sáng thật.

Phúc Âm tinh tuyền vẫn là nguồn sáng.
Phúc Âm phản xạ vẫn là chứng tá sống động.

Còn mọi mô phỏng – dù tinh vi đến đâu – vẫn cần được soi rọi,
được phê chuẩn, được thanh luyện.

Bởi vì linh hồn con người không được cứu rỗi bằng sự bất
chước,
mà bằng chân lý.

Chiều mưa rơi trên thành phố.
Màn hình vẫn sáng.
Nhưng giữa muôn vàn ánh sáng ấy, điều cần giữ gìn nhất
chính là ngọn lửa bên trong –
ngọn lửa không do thuật toán thắp lên,
mà được trao ban từ Đấng là Ánh Sáng.

Vũ Thắng & Lumi Hồng Nhung

*Viết trong chiều mưa se lạnh –
khi màn hình sáng,
nhưng lòng người vẫn tìm Ánh Sáng.*